МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Н А Р Е Д Б А

№ …….

за придобиване на квалификация по професията

„ПАРКОВО СТРОИТЕЛСТВО“

Раздел I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията 073204 „ Парково строителство“ от област на образование „Строителство и архитектура“ и професионално направление 0732 „Строителство“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията 073204 „ Парково строителство“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация по професията, за придобиване на квалификация по част от професията, както и за достигане на отделни единици резултати от ученето.

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2 и т. 3 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват типови учебни планове за ученици, учебни планове за лица, навършили 16 години, и учебни програми за обучението по професията.

Раздел II
СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ

Чл. 4. (1) ДОС по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от учене за придобиване на всяка от степените на професионална квалификация по професията, критериите и средствата за оценяване на

ПРОЕКТ

всяка единица резултат от учене, съвкупността от единици резултати от ученето, които формират придобиването на квалификация по част от професия, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията код 073204 „Парково строителство“ включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Учебните планове и учебните програми по чл. 3, разработени въз основа на тази наредба се прилагат от 1 януари 2026 г. за лица, навършили 16 години, които започват професионално обучение по професията, и съответно от учебната 2026-2027 г. за учениците, които са постъпили за обучение в същата учебна година, в VIII клас в училищното професионално образование и обучение.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6, във връзка с чл. 22, ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ

Приложение към чл. 2

ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА
„ПАРКОВО СТРОИТЕЛСТВО“

Професионално направление					
Код: 0732	**Строителство**				
Професия					
Код: 073204	**Парково строителство**				
Степени на професионална квалификация		**-**	**-**	**III**	**-**
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)		**-**	**-**	**4**	**-**
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)		**-**	**-**	**4**	**-**

ПРОЕКТ

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или входящо квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

За придобиване на трета степен на професионална квалификация (СПК) по професията „Парково строителство“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО), утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г., изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

- за ученици – завършено основно образование;
- за лица, навършили 16 години – придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или завършено средно образование.

1.2. Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

2. Описание на професията

2.1. Трета степен на професионална квалификация по професията „Парково строителство“

Лицето, придобило степен на професионална квалификация по професията „Парково строителство“, извършва следните трудови дейности:

- обработва почвата – почиства, прекопава, заравнява, подготвя я за засаждане на декоративна дървесна, храстова, цветна и тревна растителност, третира я с хербициди и извършва мероприятия, свързани с подобряване на механичните и химичните качества на почвените слоеве;
- ползва различни градински инструменти при изграждането и поддържането на зелените площи;
- организира работата с различни видове градинска малогабаритна техника за предварителна подготовка на площите, почвообработка, сеене, оформяне и поддържане на зелени площи, напояване и др.;
- подготвя посадъчен материал и извършва размножаване на растенията в разсадници и градински центрове;
- засажда и полага грижи за дървесна, храстова и цветна растителност на открито и в оранжерии или парници;
- упражнява защита на декоративната растителност – извършва мониторинг за установяване на болести и повреди, прилага методи за борба с паразити и други вредители, полага грижи за възстановяване на засегнатите растения и т.н.;
- наблюдава поведението на растенията при резки промени в климатичните условия или при неблагоприятно влияние от човешка дейност, познавайки екологичните им изисквания, симптоматиката при евентуални смущения и предприема необходимите действия за поддържане на здравословното им състояние;
- следи за правилното подхранване на растителността, като извършва подходящо торене с необходимите хранителни вещества за различните видове и т.н.;
- създава и поддържа живи плетове;
- познава и прилага технологии за изграждане на тревни площи;
- участва при затревяване на спортни терени и площадки;
- използва специални технологии за изграждането на скални кътове, алпинеуми и др.;
- контролирано участва в изграждането на малки водни площи и съоръжения в зелените площи за широко и ограничено обществено ползване и организира съответните процеси;

ПРОЕКТ

- организира процеса за създаване на вертикално озеленяване на сгради (балкони и фасади), архитектурни съоръжения на открито и в интериора;

- използва геодезическа техника и инструменти при подпомагането на екипи, изпълняващи проекти за вертикално планиране;

- моделира терена на база проект за вертикално планиране – изкопни и насипни работи, основно терасиране и оформяне на откоси, укрепване и полагане на геомрежи и т.н.;

- участва в изграждането на съоръжения за преодоляване на денивелация (подпорни стени, стълби, рампи);

- участва в изграждането на кътове за отдих и детски площадки;

- координира строително-монтажни работи на паркова мебел и други паркови съоръжения;

- планира и контролира полагането на различни видове декоративни настилки;

- разчита работни чертежи, спецификации и др. с цел изпълнение и изготвяне на количествени сметки за различните видовете СМР (строително-монтажни работи);

- подпомага работата на проектанта при разработване на проекти по част благоустройство и паркоустройство (ландшафтна архитектура);

- участва в разработването на техническа и технологична документация;

- работи в държавни, общински или частни организации с дейност в областта на озеленяването, зеленото строителство и устройството на ландшафта, в разсадници за декоративни дървесно-храстови видове, в цветопроизводствени стопанства, ботанически градини, дендрариуми и организации, занимаващи се с отглеждане, търговия и транспорт на декоративни растителни материали.

Лицето, придобило степен на професионална квалификация по професията „Парково строителство“, има следните отговорности:

- планира и контролира работния процес при изграждане и поддържане на частни и обществени зелени площи;

- организира работния процес при засаждането и грижите за дървесна, храстова и цветна растителност на открито и в оранжерии и парници;

- съхранява и опазва проектната документация, поверена му за реализиране на проекти по част паркоустройство и благоустройство;

- проследява правилното изпълнение на СМР;

- контролира влаганите материали при изграждането и поддържането на зелените площи и озеленяване в интериора;

- ръководи дейностите, свързани с моделирането на терена при реализирането на проектите за вертикално планиране;

- следи за правилната подготовка на земната основа при полагането на настилки и за качественото изпълнение на всеки един етап от изграждането им;

- отговаря за прилагането на принципите на кръговата икономика – компостиране, рециклиране и повторна употреба;

- провежда съответните инструктажи за правилата на здравословните и безопасните условия на труд (ЗБУТ) и следи за тяхното спазване.

Особености на условията на труд:

- лицето, придобило степен на професионална квалификация по професията „Парково строителство“, работи предимно на открито при силно слънце, дъжд, вятър, цъфтеж на растенията и др.;

- резултатите от работата са често лимитирани от неблагоприятните метеорологични условия;

- професията предлага непрекъснато развитие в следствие от голямото разнообразие на работните дейности ежедневно в зависимост от различните обекти и

ПРОЕКТ

сфери на работа;

- при изпълнение на някои дейности се работи с вредни химически препарати – торове, препарати за растителна защита и др.;

- работата налага и използването на компютър със софтуер за създаване на графични изображения, текст, таблици;

- лицето, придобило степен на професионална квалификация по професията „Парково строителство“, се налага да работи в непрекъсната комуникация с други специалисти и техните екипи;

- предвид широкоспектърните дейности, свързани с професията, може да се заключи, че работният процес протича в интензивна и динамична среда, която изисква непрекъснато внимание и умения за приспособяване към изменчивостта на външните фактори.

Оборудване и инструменти:

- лицето, придобило степен на професионална квалификация по професията „Парково строителство“, използва различни градински инструменти при изграждането и поддържането на зелените площи – лопати, гребла, кирки, мотики, разрохвачи, тесли, брадви, кантачи, садила, свредла, пръскачки, различни видове ножици, триони, ножове и др.;

- същият използва още различни видове градинска малогабаритна техника – косачки, аератори, дробилки, мотофрези, мотокултиватори, моторни коси, комбинирани и мултифункционални системи от резачки, храсторези, тримери, валяци, пръскачки, сеялки и др.;

- някои от дейностите в професията изискват работа с компютри и периферни устройства.

Изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.).

Лицата, практикуващи професията, трябва да бъдат физически издръжливи, подвижни и сръчни. Умението за генериране на идеи и нестандартни решения, както и художественият вкус са важни за работата при изпълнението на интериорно и екстериорно озеленяване.

Наемането и определянето на работното време на лицето, придобило степен на професионална квалификация по професията „Парково строителство“, се договаря с работодателя при спазване на Кодекса на труда.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) за придобиване на всяка от степените на професионална квалификация по професията

Степен на професионална квалификация	Ниво по НКР/ ЕКР	Номер на ЕРУ и вид професионална подготовка (ПП)																		
		ЕРУ 1	ЕРУ 2	ЕРУ 3	ЕРУ 4	ЕРУ 5	ЕРУ 6	ЕРУ 7	ЕРУ 8	ЕРУ 9	ЕРУ 10	ЕРУ 11	ЕРУ 12	ЕРУ 13	ЕРУ 14	ЕРУ 15	ЕРУ 16	ЕРУ 17	ЕРУ 18	ЕРУ 19
		Обща ПП		Отраслова ПП			Специфична ПП													
III	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

3.1. Списък на Единиците резултати от ученето по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка – единна за всички професионални направления от СППОО

ПРОЕКТ

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда

ЕРУ 2. Икономика и предприемачество

ЕРУ по отраслова професионална подготовка – единна за професиите от професионално направление „Строителство“

ЕРУ 3. Организиране на работния процес в областта на строителството

ЕРУ 4. Основни строителни материали, изделия, инструменти и механизация

ЕРУ 5. Графични изображения в устройственото планиране и инвестиционното проектиране

ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 6. Използване на информационни и комуникационни технологии в професионалната дейност

ЕРУ 7. Почвознание и обработка на почвата в парковото строителство

ЕРУ 8. Декоративна дендрология в парковото строителство

ЕРУ 9. Цветарство в парковото строителство

ЕРУ 10. Засаждане и поддържане на дървесна, храстова, цветна и тревна растителност

ЕРУ 11. Засаждане и поддържане на живи плетове и топиарии

ЕРУ 12. Организация на декоративни разсадници

ЕРУ 13. Защита на декоративната растителност в парковото строителство

ЕРУ 14. Изграждане и поддържане на тревни площи

ЕРУ 15. Изграждане и поддържане на декоративни настилки

ЕРУ 16. Изграждане и поддържане на скални кътове и алпинеуми, кътове за отдих и розариуми

ЕРУ 17. Паркови архитектурни елементи, съоръжения и обзавеждане в парковата среда

ЕРУ 18. Изграждане и поддържане на детски зони и площадки

ЕРУ 19. Изграждане и поддържане на зелени площи за широко и ограничено обществено ползване

3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Парково строителство“

3.2.1. Обща професионална подготовка по професията

ЕРУ 1	**Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда**
Резултат от учене 1.1	Спазва хигиенните норми и здравословните и безопасните условия на труд на работното място
Знания	• Познава основните нормативни документи за здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) • Обяснява възможните професионални и здравни рискове на работното място и причините за тяхното възникване • Разяснява основните правила при оказването на първа помощ при трудови злополуки • Изброява основните видове лични предпазни средства и техните функции • Познава видовете защитни приспособления и средства за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Изброява правилата за работа при аварии и аварийни ситуации

ПРОЕКТ

Умения	• Прилага мерки за безопасност на работното място • Спазва хигиенните норми на работното място • Прилага инструкции за безопасна работа • Реагира правилно при аварийни ситуации
Компетентности	• Спазва стриктно мерките за безопасност при изпълнение на различните трудови дейности
Резултат от учене 1.2	Осъществява превантивна дейност за опазване на околната среда
Знания	• Познава нормативни документи, свързани с опазването на околната среда и ЗБУТ • Познава трудовоправните норми, свързани със ЗБУТ • Разяснява общите изисквания за осигуряване на ЗБУТ съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите
Умения	• Търси информация за устойчиви практики, приложими в конкретната професионална дейност • Изпълнява дейности по събиране и съхраняване на опасни продукти, излезли от употреба уреди и консумативи съобразно правилата за рециклиране • Използва технологии и материали, щадящи околната среда • Спазва практики за пестене на вода, енергия и други ресурси на работното място
Компетентности	• Правилно обработва отпадъците на работното място съобразно изискванията за сортиране • Вярно и точно разпознава замърсяващи фактори на работното място и съдейства за ограничаване на въздействието им • Способен е стриктно да следва утвърдените правила и изисквания за опазване на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее теоретични знания за: - хигиенните норми - здравословните и безопасните условия на труд на работното място - овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ - превантивната дейност за опазване на околната среда Част по практика на професията: • Избира своевременно най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

ПРОЕКТ

ЕРУ 2	**Икономика и предприемачество**
Резултат от учене 2.1	Познава основите на пазарната икономика
Знания	• Познава основни икономически понятия – търсене, предлагане, пазар, конкуренция, цена • Познава ролята на държавата в икономиката – данъци, бюджет, регулации • Обяснява дейността на организацията в контекста на основни икономически принципи и понятия • Разяснява основни понятия във финансите – приходи, разходи, печалба, инвестиции • Разбира значението на социалната и екологичната отговорност при ръководене на бизнес
Умения	• Използва основни икономически понятия, като търсене, предлагане, пазар, конкуренция и цена при изпълнение на професионалните си задачи • Отчита значението на основните финансови показатели, като приходи, разходи, печалба и инвестиции
Компетентности	• Прилага правилата и изискванията, свързани с ролята на държавата в икономиката, включително данъци, бюджет и регулации, в рамките на работната среда и своите професионални ангажименти
Резултат от учене 2.2	Познава основите на предприемачеството
Знания	• Познава същността и ролята на предприемачеството в икономиката • Изрежда основните стъпки при стартиране на бизнес, включително генериране на идея, пазарно проучване, изготвяне на бизнес план • Изброява видовете фирми и организационно-правни форми на стопанска дейност
Умения	• Разграничава видовете фирми и организационно-правните форми на стопанска дейност • Прилага знания за предприемачеството в работната си среда
Компетентности	• Идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания • Предлага решения за подобряване на дейността в съответствие с технологичните и организационните изисквания • При необходимост представя идеи и предложения пред клиенти, инвеститори или партньори, като аргументира решенията си
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее основните теоретични знания и понятия в областта на икономиката • Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството Част по практика на професията: • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус

ПРОЕКТ

	• Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

3.2.2. Отраслова професионална подготовка по професията

ЕРУ 3	**Организиране на работния процес в областта на строителството**
Резултат от учене 3.1	Организира работния процес
Знания	• Познава основните работни процеси • Познава технологичната последователност на извършване на основни строителни процеси • Запознат е с нормативните документи, свързани с работния процес
Умения	• Планира задачите си за изпълнение • Подготвя работното място за изпълнение на трудовите задачи • Спазва основните нормативни документи, свързани с професията
Компетентности	• Ефективно организира работния процес
Резултат от учене 3.2	Изпълнява трудовите дейности в работния процес
Знания	• Определя видовете основни трудови дейности • Познава изискванията за качествено изпълнение на трудовите задачи • Изброява начините за изпълнение на дейностите в работния процес
Умения	• Подготвя необходимите лични предпазни средства • Подготвя работното място и нужните инструменти, оборудване и материали
Компетентности	• Участва в изпълнението на трудовите дейности
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Дефинира теоретични понятия при планирането, подготовката и изпълнението на работния процес Част по практика на професията: • Определя задължителните дейности, свързани с подготовката и планирането на трудовите си задачи • Определя основните изисквания при разпределението на дейностите по време на работния процес
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 4	**Основни строителни материали, изделия, инструменти и**

ПРОЕКТ

	механизация
Резултат от учене 4.1	Използва основните строителни материали
Знания	• Идентифицира основните строителни материали • Описва предназначението на строителните материали • Изброява основните свойства на материалите, ползвани в строителството
Умения	• Умее да разпознава основните строителни материали • Използва по предназначение строителните материали • Съобразява се с характеристиките на строителните материали • Умее да прави сравнение между основните строителни материали
Компетентности	• Способен е да подбира строителните материали според основните им характеристики • Способен е да използва ефективно и целесъобразно строителните материали
Резултат от учене 4.2	Използва основните строителни изделия
Знания	• Познава основните видове строителни изделия • Изброява основните свойства на строителните изделия и тяхното приложение
Умения	• Умее да прави сравнение между основните строителни изделия • Използва по предназначение строителните изделия • Избира подходящи строителни изделия, в зависимост от техните характеристики
Компетентности	• Способен е да използва ефективно и целесъобразно строителните изделия
Резултат от учене 4.3	Използва основните строителни инструменти
Знания	• Идентифицира основните строителни инструменти • Определя необходимия инструментариум в зависимост от строителната дейност
Умения	• Подбира подходящи инструменти за изпълнение на основните строителни процеси • Спазва специфичните правила за работа с ръчни инструменти и механизми • Използва по предназначение строителните инструменти
Компетентности	• Способен е да използва ефективно инструментите, подходящи за дадената строително-монтажна работа
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Демонстрира владеене на теоретични знания за различни видове строителни материали, изделия и инструменти • Демонстрира владеене на теоретични знания за приложението и свойствата на строителните материали, изделия и инструменти Част по практика на професията: • Изпълнява самостоятелно практически задачи, свързани с избор на подходящи строителни материали, изделия и инструменти за изпълнение на основни строителни процеси

ПРОЕКТ

Средства за оценяване:	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 5	**Графични изображения в устройственото планиране и инвестиционното проектиране**
Резултат от учене 5.1	Познава основните елементи на обектите в строителството
Знания	• Идентифицира видовете строителни обекти • Познава основните елементи на строителните обекти • Знае основните начини за изпълнение на обектите в строителството
Умения	• Разграничава основните елементи на строителните обекти • Прилага основните начини за изпълнение на елементите на обектите в строителството
Компетентности	• Способен е самостоятелно да класифицира елементите на строителните обекти по различни признаци
Резултат от учене 5.2	Разчита графични изображения в устройственото планиране и инвестиционното проектиране
Знания	• Познава знаци и обозначения на чертежи, планове, технически спецификации и други, свързани с устройственото планиране и инвестиционното проектиране • Идентифицира различни елементи в графичните изображения
Умения	• Разчита основните архитектурни и конструктивни планове и чертежи • Разграничава елементите в специфичните графични изображения • Съхранява поверената му документация
Компетентности	• Способен е да разчита правилно чертежи, планове и спецификации, свързани с инвестиционното проектиране
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Демонстрира владеене на теоретични знания за различните чертежи, планове, схеми и спецификации, свързани с инвестиционното проектиране Част по практика на професията: • Демонстрира основни знания, умения и компетентности, свързани с различните архитектурни и конструктивни чертежи, свързани с инвестиционното проектиране • Изпълнява самостоятелно практически задачи с чертежи и планове, свързани с инвестиционното проектиране
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

ПРОЕКТ

3.2.3. Специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 6	**Използване на информационни и комуникационни технологии в професионалната дейност**
Резултат от учене 6.1	Дигитализира информация в цифров формат
Знания	• Описва методите за дигитализиране на информация • Познава софтуерните инструменти за преобразуване на аналогова информация в цифров формат • Разграничава файлови формати и техните приложения в професионалната дейност • Посочва функционалностите на софтуерите за създаване на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) • Посочва функционалностите на софтуерите за редакция на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) • Описва функционалностите на редакторите за създаване и поддържане на шаблонни интернет страници и/или блогове
Умения	• Създава цифрово съдържание (текст, таблици, изображения, аудио, видео) с различни оформления • Редактира създадено цифрово съдържание • Използва редактори за създаване и поддръжка на шаблонни интернет страници и/или блогове • Използва скенери, графични таблети и специализиран софтуер за дигитализация • Конвертира файлове в различни цифрови формати • Организира дигитализираното съдържание според неговото предназначение
Компетентности	• Способен е да обработва аналогова информация и да я трансформира в цифров формат за нуждите на професионалната дейност
Резултат от учене 6.2	Създава графични изображения с помощта на ИКТ
Знания	• Познава основните принципи на компютърната графика и двуизмерното чертане • Разграничава типовете файлови формати, използвани в CAD програмите • Посочва основни менюта за изчертаване и редактиране на обекти в програмата AutoCAD • Описва основните функции в AutoCAD за създаване на чертежи и планове в парковото строителство • Познава методите за организация на чертежи и създаване на мащабирани обекти, готови за плотиране
Умения	• Създава и редактира двуизмерни чертежи в AutoCAD • Използва инструменти за точно изчертаване, оразмеряване и мащабиране на обекти

ПРОЕКТ

	• Изготвя чертежи, използвайки отделни слоеве, типове линии, сигнатури и др. • Използва функции за оптимизиране на работния процес • Експортира и подготвя чертежи за печат и дигитално споделяне
Компетентности	• Способен е да използва специализиран софтуер за създаване на графични изображения и технически чертежи, необходими за професионалната му дейност • Осигурява прецизност и точност при работа с графични инструменти и цифрово оформление на чертежи
Критерии за оценяване на ЕРУ	За средство 1 и 2 • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време • Демонстрирани са знания, умения и компетентности, свързани с използването на специализирани софтуери
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 7	**Почвознание и обработка на почвата в парковото строителство**
Резултат от учене 7.1	Различава основните типове почви в България
Знания	• Класифицира основните типове почви в България според зоналното и азоналното им разпространение • Описва основните почвообразуващи процеси • Познава физико-механичните и химичните свойства на почвата • Обяснява влиянието на почвените фактори върху растежа и развитието на растителността
Умения	• Разпознава основните типове почви спрямо техния почвен профил и механичен състав • Анализира почвените характеристики и оценява техните качества за озеленяване • Определя подходяща растителност за различните типове почви в България
Компетентности	• Способен е да идентифицира почвените типове и да предложи ефективни решения за използването им в ландшафтното проектиране • Оценява влиянието на почвените фактори върху декоративната растителност и предлага методи за подобряване на почвените условия при необходимост
Резултат от учене 7.2	Диференцира почвите по механичен и химичен състав
Знания	• Описва механичния състав на почвите в отделните почвени хоризонти (песъчливи, глинести, глинесто-

ПРОЕКТ

	песъчливи, черноземни и др.) • Познава химичния състав на почвите (макро- и микроелементи, органично вещество, pH) • Обяснява влиянието на механичния и химичния състав върху водния, въздушния и хранителния режим на почвата
Умения	• Определя механичния състав на почвата на терен • Разчита почвени профили • Избира подходящи мероприятия за подобряване на механичния и/или химичния състав на почвата
Компетентности	• Способен е да направи заключения за качествата на почвата спрямо механичния състав и да разчита резултати от вече направен химичен анализ • Прилага методи за подобряване на почвените характеристики в зависимост от изискванията на растителните видове
Резултат от учене 7.3	Разбира различните видове почвени процеси
Знания	• Описва основните почвени процеси и влиянието им върху състава на почвите и техните морфологични признаци (хумусообразуване, окисляване, засоляване, ерозия и др.) • Познава факторите, влияещи върху почвените процеси (климат, води, растителна покривка, човешка дейност) • Обяснява значението на почвените процеси за устойчивото развитие на растителността
Умения	• Оценява развитието на почвените процеси и тяхното влияние върху растителността • Разграничава благоприятни и неблагоприятни почвени процеси • Определя мерки за превенция на неблагоприятни почвени процеси
Компетентности	• Способен е да анализира и прогнозира измененията в почвените условия в паркова среда • Разработва стратегии за управление на почвените процеси с цел устойчиво развитие на зелените площи
Резултат от учене 7.4	Моделиране на терена
Знания	• Обяснява предварителните земни работи при моделирането на терена • Описва видовете земни работи в парковото строителство – изкопни и насипни дейности • Познава методи за стабилизиране на почви при моделиране на терена • Познава принципите за изчисляване на обеми при изкопи и насипи за постигане на икономическа ефективност • Обяснява методите за изготвяне на количествени сметки за земни маси
Умения	• Взима предвид почвените условия и определя подходящи

ПРОЕКТ

	техники за моделиране на терена • Определя последователността на изкопно-насипните дейности спрямо проекта за вертикално планиране • Извършва основни изчисления за определяне на обеми на земни маси при изкопи и насипи • Изготвя количествени сметки и определя необходимите ресурси и техника
Компетентности	• Способен е да организира моделиране на терена чрез прилагане на изкопно-насипни работи, съобразени с почвените условия • Съставя количествени сметки и планира ресурсите за земни работи при изграждане на зелени площи • Прилага устойчиви и ефективни практики за моделиране на терена в съответствие с възложените му проектни задания
Резултат от учене 7.5	Осигурява различните видове обработка на почвата
Знания	• Класифицира методите за механична и ръчна обработка на почвата (разрохкване, подравняване, окопаване, дрениране и т.н.) • Описва влиянието на обработката върху водно-въздушния режим и плодородието на почвите • Познава технологичните изисквания за подготовка на почвата преди засаждане на растителност
Умения	• Избира правилните методи за обработка на почвата в зависимост от нейните свойства и морфологични признаци • Определя и навигира използването на специализирана техника за механична обработка на почвата • Спазва последователността от мероприятия за подобряване на почвената структура
Компетентности	• Способен е да избере и приложи най-подходящите методи за обработка на почвата при различни условия • Осигурява подходяща среда за развитие на декоративната растителност чрез правилна обработка на почвата
Резултат от учене 7.6	Посочва видовете торове, норми и време на внасянето им
Знания	• Класифицира основните видове торове (органични, минерални, комбинирани) • Познава основните хранителни елементи (азот, фосфор, калий, микроелементи) и тяхното влияние върху развитието и растежа на растителността • Обяснява принципите на торене и подходящото време за внасяне на различните видове торове
Умения	• Подбира подходящите торове според специфичните нужди на растителността • Спазва конкретните норми при внасяне на торове • Извършва правилно внасяне на торове в почвата
Компетентности	• Способен е да определи необходимостта от допълнително

ПРОЕКТ

	подхранване на почвата • Осигурява ефективно и екологосъобразно торене за поддържане на здравословно състояние на растителността
Критерии за оценяване на ЕРУ	За средство 1: • Дефинира теоретични понятия за тип, структура, състав, свойства и плодородие на почвата • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на обработка на почвата • Дефинира теоретични понятия за видовете торове, нормите и периода за внасяне За средство 2: • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с повишаване на плодородието на почвата, като правилно подбира мероприятията
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 8	**Декоративна дендрология в парковото строителство**
Резултат от учене 8.1	Разпознава морфологичните белези на декоративните дървета и храсти
Знания	• Дава дефиниция за науката дендрология и нейното значение за парковото строителство • Описва основните морфологични белези на дърветата и храстите (коренова система, стъбло, кора, листа, цветове, плодове) • Познава терминологията, използвана в дендрологията за описание на морфологичните белези на дърветата и храстите
Умения	• Разпознава декоративните дървесни и храстови видове по техните морфологични белези • Описва особеностите на растителните им органи с оглед на декоративната им стойност
Компетентности	• Способен е да идентифицира декоративните дървета и храсти по външни белези и да прави подходящ подбор за оптималното им използване в парковото строителство
Резултат от учене 8.2	Класифицира декоративните дървета и храсти
Знания	• Познава принципите за класификация на дърветата и храстите • Описва различните системи за класификация в дендрологията (таксономична, екологична, декоративна) • Класифицира дървесните видове по биологични особености • Разграничава дърветата и храстите по декоративни

ПРОЕКТ

	качества (листнодекоративни, цъфтящи, с декоративни плодове и т.н.)
Умения	• Прилага основните класификационни системи • Групира растителните видове според техните биологични, и естетически характеристики • Избира подходящи дървесни и храстови видове според техните декоративни качества и приложение
Компетентности	• Способен е да класифицира декоративните дървета и храсти и да ги подбира според тяхното предназначение в парковото строителство • Взема информирани решения при избора на растителни видове за конкретни условия и изисквания
Резултат от учене 8.3	Разбира биологичните характеристики и екологичните изисквания на декоративните дървета и храсти
Знания	• Описва основните физиологични процеси, протичащи в дърветата и храстите • Познава екологичните фактори, влияещи върху растежа и развитието на дърветата и храстите • Разграничава устойчивостта на различните видове към климатичните условия и антропогенните фактори • Обяснява адаптационните механизми на дърветата и храстите към различни неблагоприятни условия на външната среда
Умения	• Оценява биологичните характеристики на дърветата и храстите с оглед на тяхното използване в парковата среда • Анализира екологичните изисквания на дърветата и храстите и съобразява тяхното приложение при различни условия на външната среда
Компетентности	• Способен е да избира подходящи растителни видове въз основа на тяхната биология и екологични изисквания
Резултат от учене 8.4	Посочва видовете използване на декоративните дървета и храсти
Знания	• Описва различните начини за използване на декоративните дървета и храсти в озеленяването • Познава ролята на дърветата и храстите при оформяне на ландшафта (солитери, групови, алейни насаждения, живи плетове и т.н.) • Разграничава функционалното и естетическото значение на растителността в парковото строителство
Умения	• Подбира растителни видове според техните декоративни качества и функционалност • Задава подходящи варианти за приложение на декоративните дървета и храсти в различни паркови композиции • Разработва и разчита схеми за озеленяване с използване

ПРОЕКТ

	на дървета и храсти
Компетентности	• Ефективно съчетава различни видове декоративни дървета и храсти за постигане на функционални и естетически издържани паркови обекти
Критерии за оценяване на ЕРУ	За средство 1: • Дефинира науката дендрология • Дефинира теоретични понятия при описанието на морфологичните белези на дърветата и храстите • Описва биологичните процеси, екологичните изисквания и използването на декоративните дървета и храсти За средство 2: • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с разпознаване на декоративни дървета и храсти
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 9	**Цветарство в парковото строителство**
Резултат от учене 9.1	Разпознава морфологичните белези на цветята и декоративните треви
Знания	• Описва морфологичните белези на цветята (коренова система, стъбло, листа, цветове, плодове, семена) • Разграничава декоративните треви от цветята спрямо външни белези • Познава терминологията, използвана в цветарството за описание на морфологичните характеристики
Умения	• Разпознава цветята и декоративните треви по техните морфологични белези • Описва декоративните качества на цветята и тревите въз основа на техните морфологични особености • Анализира морфологичните характеристики на различни видове цветя и декоративни треви за целите на парковото строителство
Компетентности	• Способен е да идентифицира цветята и декоративните треви по външни белези и да прави подходящ подбор за оптималното им използване в парковото строителство • Преценява естетическата стойност на видовете с оглед на техния декоративен ефект
Резултат от учене 9.2	Класифицира цветята и декоративните треви
Знания	• Познава принципите за класификация на цветята и декоративните треви • Класифицира цветята по биологични особености • Описва основните групи цветя според жизнения им цикъл

ПРОЕКТ

	(едногодишни, двугодишни, многогодишни) • Класифицира цветята според тяхното използване (бордюрни, почвопокривни и др.) • Разграничава декоративните треви по височина, структура и декоративни качества
Умения	• Прилага принципите на класификация при избора на цветя и декоративни треви • Групира цветята спрямо декоративните им качества (листнодекоративни, цъфтящи, с декоративни плодове и т.н.) • Избира подходящи цветя и декоративни треви според техните декоративни качества и приложение
Компетентности	• Способен е да класифицира цветята и декоративните треви и да ги подбира спрямо изискванията на парковото строителство • Взема информирани решения при избора на подходящи растителни видове за специфични условия
Резултат от учене 9.3	Разбира биологичните характеристики и екологичните изисквания на цветята и декоративните треви
Знания	• Описва основните физиологични процеси, протичащи в цветята и декоративните треви • Познава екологичните фактори, влияещи върху растежа и развитието на цветята и декоративните треви • Посочва видовете устойчивост на цветята и декоративните треви към различните климатични промени, стресови фактори и неблагоприятната човешка дейност • Обяснява адаптационните механизми на цветята и декоративните треви към различни неблагоприятни условия на външната среда
Умения	• Оценява биологичните характеристики на цветята и декоративните треви с оглед на тяхното използване • Анализира екологичните изисквания на цветята и декоративните треви и съобразява тяхното приложение при различни условия на външната среда
Компетентности	• Способен е да подбира цветята и декоративните треви въз основа на техните биологични особености и екологични изисквания • Оценява въздействието на околната среда върху растежа и развитието на цветята и декоративните треви
Резултат от учене 9.4	Посочва различните видове използване на цветята и декоративните треви
Знания	• Описва основните начини за приложение на цветята и декоративните треви в парковото строителство • Разграничава ролята на цветята при оформянето на различни цветни композиции (бордюри, цветни партери и мозайки, алпинеуми и скални кътове, миксбордери, острови от перенни и др.)

ПРОЕКТ

	• Посочва продължителността на декоративния ефект при различните видове с оглед на подходящото им използване
Умения	• Определя начини за използване на цветята и декоративните треви в различни паркови композиции • Подбира растителни видове според тяхната съвместимост и декоративни качества през различните сезони
Компетентности	• Способен е да прилага принципите за използване на цветята при изграждането на зелени площи • Ефективно съчетава различни видове цветя и декоративни треви за постигане на естетически издържана паркова среда
Резултат от учене 9.5	Разпознава различните видове цветни композиции
Знания	• Дефинира основните видове цветни композиции в парковото строителство (цветни лехи, партери, мозайки, миксбордери, алпинеуми и скални кътове и т.н.) • Познава принципите за съчетаване на отделните видове цветя и декоративни треви въз основа на техните морфологични белези и период на декоративен ефект • Разграничава различните схеми на засаждане и тяхното въздействие върху ландшафтния облик
Умения	• Разпознава различните цветни композиции • Описва визуалния ефект на цветните композиции в зависимост от подбора на видовете • При създаването на композиции използва основните принципи за постигането на хармонични цветни ансамбли
Компетентности	• Способен е да идентифицира различните цветни композиции и да предложи подходящи решения за тяхното създаване • Избира подходящи места за използването на различните цветни композиции
Критерии за оценяване на ЕРУ	За средство 1: • Дефинира теоретични понятия при описанието на морфологичните белези на цветята и декоративните треви • Описва биологичните процеси, екологичните изисквания и използването на цветята и декоративните треви • Разпознава и описва различните видове цветни композиции За средство 2: • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с разпознаване на цветята и декоративните треви и тяхното приложение в различни видове цветни композиции
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално

ПРОЕКТ

	практическо задание
ЕРУ 10	**Засаждане и поддържане на дървесна, храстова, цветна и тревна растителност**
Резултат от учене 10.1	Ръководи засаждане на дървета, храсти, цветя и декоративни треви в паркове и градини
Знания	• Описва основните методи за засаждане на дървета, храсти, цветя и декоративни треви в паркове и градини • Представя дейностите, свързани с подготовката на растенията за засаждане • Познава технологичните етапи и специфичните изисквания при засаждането на различните видове растения • Разграничава особеностите на засаждане на растения в контейнери, с коренова бала и с открита коренова система • Посочва класификация на дърветата по размер • Разчита посадъчни схеми • Дефинира особеностите и сезоните за засаждане • Описва същността и принципите за изграждане на декоративни дървесно-храстови групи в паркова среда • Класифицира дървесно-храстовите групи в зависимост от тяхното разположение, състав, оформяне и размери
Умения	• Организира засаждане на дървета, храсти, цветя и треви съобразно технологичните изисквания • Предлага подходящите инструменти и техника за подготовка на почвата и засаждане • Разчита и прилага различни посадъчни схеми • Сравнява възможностите за използване на различни посадъчни схеми • Подбира подходящи дървета и храсти за изграждането на различни видове дървесно-храстови групи • Изготвя количествени сметки за изграждането на различни видове дървесно-храстови групи
Компетентности	• Способен е да извършва качествено засаждане на декоративна растителност в парковете и градините • Осигурява устойчиво развитие на растенията чрез спазване на технологичните изисквания за засаждането им • Способен е самостоятелно да избере посадъчна схема
Резултат от учене 10.2	Подпомага създаването на цветни композиции
Знания	• Познава принципите на аранжиране и композиране на цветни площи • Познава различните посадъчни схеми и анализира възможностите за тяхното използване • Посочва сезоните за засаждане • Изброява необходимите материали и техника при изграждане на цветни композиции
Умения	• Трасира цветни композиции, съобразени с естетически и

ПРОЕКТ

	екологични изисквания • Използва различни растителни видове за постигане на декоративен ефект • Комбинира цветя и декоративни треви за създаване на устойчиви композиции • Изготвя количествени сметки за изграждането на различни видове цветни композиции
Компетентности	• Способен е да създава и оформя цветни композиции съгласно изискванията • Ефективно подбира растения за цветни композиции според сезона и местоположението
Резултат от учене 10.3	Представя съдържанието и технологичната последователност на мероприятията за поддържане на дървета, храсти, цветни композиции и декоративни треви в паркове и градини
Знания	• Описва основните мероприятия за поддържане на различните видове растителност • Познава сезонните грижи за дървета, храсти, цветя и треви • Изброява видовете резитби и оформяне на корони при декоративните дървета и храсти • Разграничава механизираните и ръчните методи за поддържане на растителността
Умения	• Определя необходимите мероприятия за поддържане на растителността спрямо вида и сезона • Използва подходящи методи и средства за поддържане на декоративна растителност • Съставя технологична последователност на грижите за парковата растителност
Компетентности	• Способен е да планира и организира ефективно поддържането на растителността в парковата среда през всеки сезон
Резултат от учене 10.4	Представя съдържанието и технологичната последователност на мероприятията за поддържане на цветя за украса и интериорно озеленяване
Знания	• Посочва цветята, подходящи за украса и интериорно озеленяване • Дефинира характеристиките на основните видове цветя за интериорно озеленяване – цъфтящи, листнодекоративни, саксийни, рязан цвят и сухи цветя • Познава изискванията на цветята към светлина, влажност, температура и съдържание на хранителни вещества в почвата • Описва методите за напояване, аериране, подхранване, подрязване и почистване на цветя в интериорна среда
Умения	• Организира поддържащи грижи за цветя, използвани в интериора • Определя подходящи методи за удължаване на

ПРОЕКТ

	декоративния ефект на цветята в интериора • Осъществява мониторинг на интериорната растителност и планира отстраняването на установени повреди
Компетентности	• Способен е да осигури ефективно поддържане на цветята в интериора • Гарантира запазването на декоративните качества на растенията чрез правилно поддържане
Резултат от учене 10.5	Участва в организацията при изпълнение на вертикално и каскадно озеленяване на сгради и архитектурни съоръжения
Знания	• Дефинира същността на вертикалното и каскадното озеленяване и ползите от тях • Познава технологиите за вертикално и каскадно озеленяване • Описва конструкциите, използвани за вертикално озеленяване и тяхната инсталация • Посочва отличителните белези на цветя и тревисти видове, подходящи за вертикално и каскадно озеленяване • Изброява най-често използвани цветни видове за вертикално и каскадно озеленяване • Разграничава растителните видове, подходящи за вертикално и каскадно озеленяване
Умения	• Организира изпълнението на малки конструкции за вертикално и каскадно озеленяване • Подбира подходяща растителност за вертикално и каскадно озеленяване • Предлага подходящи методи за засаждане и закрепване на растителността
Компетентности	• Умело съчетава растения, подходящи за вертикално и каскадно озеленяване, за да получи естетически издържани и хармонични композиции • Способен е да участва в екип за реализиране на предварително одобрени проекти за вертикално и каскадно озеленяване
Резултат от учене 10.6	Представя технологичната последователност на мероприятията за поддържане на вертикално и каскадно озеленяване на сгради и архитектурни съоръжения
Знания	• Описва грижите за растителността при вертикално и каскадно озеленяване • Познава методите за напояване и подхранване на растенията във вертикални градини • Посочва методите за растителна защита и отстраняване на повреди при вертикално и каскадно озеленяване
Умения	• Определя специализирани техники за поддържане на вертикално и каскадно озеленяване • Предлага подходяща механизация за поддържане на

ПРОЕКТ

	растителността на височина • Оценява състоянието на растителността и предприема необходимите поддържащи дейности
Компетентности	• Способен е да осигури ефективно поддържане на вертикалното и каскадното озеленяване • Предприема мерки за дълготрайното запазване на декоративния ефект на растенията
Резултат от учене 10.7	Използва инструменти и механизация за засаждане и поддържане на декоративна растителност на открито и в интериора
Знания	• Посочва видовете инструменти и механизация, използвани в озеленяването • Разграничава инструментите и механизацията, използвани за засаждане и поддържане на декоративна растителност на открито и в интериора • Описва принципите и правилата за безопасна работа с градински инструменти и техника • Разграничава ръчните и механизираните методи за поддържане на декоративната растителност
Умения	• Планира използването на подходящи инструменти и механизация при засаждане и поддържане на растителността • Спазва правилата за безопасност при работа с градинска техника • Предлага механизирани методи за подобряване на ефективността в озеленителните дейности
Компетентности	• Способен е самостоятелно да организира правилно работното си място, като подготви необходимите инструменти и материали • Способен е да работи безопасно и ефективно с инструменти и механизация за поддържане на декоративната растителност
Критерии за оценяване на ЕРУ:	За средство 1: • Дефинира начините на засаждане и поддържане на декоративната растителност на открито и в интериора • Определя етапите и процесите на изграждане дървесно-храстови групи и цветни композиции • Описва същността на вертикалното и каскадното озеленяване и мероприятията, свързани с тяхното изграждане и поддържане • Посочва инструменти и механизация, подходящи за засаждане и поддържане на декоративна растителност За средство 2: • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с поддържане на декоративната растителност
Средства за оценяване	Част по теория на професията:

ПРОЕКТ

	• Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 11	**Засаждане и поддържане на живи плетове и топиарии**
Резултат от учене 11.1	Посочва подходящи видове за създаване на живи плетове и топиарии
Знания	• Обяснява същността на живите плетове и топиариите • Класифицира живите плетове според тяхното предназначение, схема на засаждане и състав • Посочва подходящи видове за изграждане на живи плетове от различен тип въз основа на тяхната устойчивост на резитби, гъстота и други морфологични особености • Посочва подходящи видове за оформяне на топиарии въз основа на тяхната устойчивост на резитби, гъстота и други морфологични особености
Умения	• Избира подходящи растителни видове за създаване на живи плетове според предварително заложени схеми на засаждане и определени функции, които да изпълнява • Предвижда подходящи схеми за засаждане на жив плет в зависимост от неговото предназначение • Определя формата на топиарии в зависимост от морфологичните особености на подбраните видове • Анализира съвместимостта на видовете при комбинирано засаждане в декоративни и защитни живи плетове
Компетентности	• Способен е да подбира растителни видове за изграждане на живи плетове и топиарии, като отчита екологичните условия и функционалното им предназначение • Оценява и използва декоративния ефект на различните растителни видове за живи плетове и топиарии
Резултат от учене 11.2	Познава технологичната последователност за създаване на живи плетове и топиарии
Знания	• Познава основните методи за подготовка на терена и почвата за засаждане на живи плетове и топиарии • Описва технологичните етапи при създаване на живи плетове – маркиране на трасето за засаждане спрямо посадъчна схема, изкопаване на бразди или ямки, засаждане на растенията и първоначални грижи • Познава изискванията за правилно разстояние на засаждане в зависимост от хабитуса на растението и желаната функция на живия плет • Описва технологичните етапи при засаждане на топиарии • Обяснява особеностите на ръчното и механизираното изграждане на живи плетове и топиарии
Умения	• Определя правилната технология за изграждане на живи плетове в зависимост от желаната височина, плътност и

ПРОЕКТ

	естетически ефект • Съставя технологична последователност за първоначално оформяне на топиарии чрез резитба и насочване на растежа
Компетентности	• Способен е да състави план за засаждане и първоначално оформяне на живи плетове и топиарни форми • Осигурява правилно изпълнение на технологичните етапи за изграждане на устойчиви и функционални живи плетове и ефектни топиарии
Резултат от учене 11.3	Участва в процеса на засаждане на живи плетове и топиарии
Знания	• Описва различните методи за засаждане на растения за живи плетове и топиарии • Познава влиянието на почвените и климатичните условия върху успешното прихващане на растенията • Разграничава особеностите на засаждане на растения в контейнери, с коренова бала и с открита коренова система • Познава методите за стимулиране на растежа и адаптацията на новозасадената растителност
Умения	• Планира засаждане на растителност за живи плетове, при спазване на технологичните изисквания за дълбочина и разстояние между отделните растения • Предлага правилни техники за засаждане, торене и първоначална резитба за оптимално развитие на растенията • Избира подходящи инструменти и механизация за ефективно засаждане
Компетентности	• Способен е да организира качествено засаждане на живи плетове и топиарии, като осигурява оптимални условия за растеж • Осигурява спазване на технологичните изисквания при засаждане на растения за живи плетове за постигане на желаната декоративна и защитна функция
Резултат от учене 11.4	Планира поддържане на живи плетове и топиарии
Знания	• Описва основните грижи за поддържане на живите плетове и топиарии (поливане, оформящи и сгъстяващи резитби, подхранване) • Познава методите за оформящи резитби при различни типове живи плетове – ниски, средни и високи • Разграничава техниките за подрязване на топиарии за постигане на геометризирани и свободни форми при различните растителни видове • Описва мерките за растителна защита при нападения от вредители и болести
Умения	• Извършва формираща и поддържаща резитба на живи плетове и топиарии • Определя ефективни методи за стимулиране на сгъстяването и равномерния растеж на живите плетове

ПРОЕКТ

	• Прилага правилни техники за наторяване и напояване с цел поддържане на гъстотата и здравината на растенията • Планира използването на специализирани инструменти за резитбата на живи плетове и топиарии
Компетентности	• Способен е да поддържа декоративния и функционален вид на живите плетове и топиарните форми чрез правилна резитба и грижи • Осигурява устойчивото развитие и здравословното състояние на растителността чрез правилно изпълнение на поддържащите мероприятия
Критерии за оценяване на ЕРУ:	За средство 1: • Посочва изискванията към растенията, подходящи за създаване на топиарии и различни видове живи плетове • Дефинира начините на засаждане и поддържане на живите плетове и топиарии За средство 2: • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с изграждане и поддържане на живи плетове и топиарии
Средства за оценяване:	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 12	**Организация на декоративни разсадници**
Резултат от учене 12.1	Описва устройството на декоративните разсадници
Знания	• Дефинира понятия за разсадник и декоративна растителност (дървесна, храстова, цветна, тревиста) • Описва изискванията към територията, подходяща за изграждане на разсадници • Разграничава основните видове декоративни разсадници според тяхната специализация • Познава организацията на производствения процес в декоративните разсадници • Обяснява принципите на зониране и функционално разпределение на разсадниците (устройство на административна и производствена част)
Умения	• Определя организацията и технологичното изпълнение на производствените процеси в декоративните разсадници • Предлага подходящи условия за изграждане на декоративни разсадници • Разпределя по подходящ начин отделните производствени площи (оранжерии и парници, маточници, площи за пикиране, различните школи за отглеждане на дървета и храсти, торище, складови помещения и др.)

ПРОЕКТ

Компетентности	• Способен е да организира устройството и производствената дейност в декоративните разсадници • Оценява технологичните процеси и условията за оптимизиране на производството на декоративна растителност
Резултат от учене 12.2	Описва размножаването на дървесна, храстова и цветна растителност
Знания	• Познава методите за вегетативно и генеративно размножаване на дървесна, храстова и цветна растителност • Обяснява биологичните свойства на семената (наследственост, кълняемост, покой и развитие при различни условия на външната среда) • Представя различните видове подготовка на семената за посев • Описва процесите на дезинфекция, засяване и вкореняване на семената • Познава факторите, влияещи върху успешното вкореняване и растеж на младите растения • Обяснява предимствата и недостатъците на генеративното и вегетативното размножаване • Описва техниките за подготовка на различните видове резници при вегетативно размножаване
Умения	• Избира подходящи методи за размножаване на декоративни растения според вида и сезона • Извършва дейности за стимулиране на вкореняването • Планира подготовка на семената за засяване при оптимални условия за покълване и растеж
Компетентности	• Способен е да координира основните дейности по вегетативно и генеративно размножаване на дървесни, храстови и цветни видове в разсадници • Осигурява необходимите условия за успешно размножаване и развитие на младите растения
Резултат от учене 12.3	Участва в отглеждането на дървесна, храстова и цветна растителност на открито и в оранжерии
Знания	• Описва основните мероприятия, свързани с отглеждането на декоративна растителност на открито и в оранжерии • Познава изискванията на различните видове растения към светлина, температура, влага и хранителни вещества в почвата • Разграничава дейностите, свързани с отглеждането на растения на открито и закрито (оранжерии и парници)
Умения	• Организира подготовка на площите за отглеждане на декоративна растителност • Координира мероприятия, необходими за оптималното развитие на декоративната растителност • Регулира микроклиматичните условия в оранжерии и парници с цел стимулиране на растежа и оптималното

ПРОЕКТ

	развитие на декоративните растения • Оценява състоянието на растенията и предприема мерки за коригиране на неблагоприятни фактори
Компетентности	• Осигурява оптимални условия за растеж и развитие на декоративните растения в отделните производствени площи
Резултат от учене 12.4	Организира работата с инструменти и малогабаритна техника за отглеждане и поддържане на декоративна растителност в декоративни разсадници
Знания	• Познава видовете ръчни инструменти и механизирана техника, използвани за обработка на почвата, засяване, пресаждане и поддържане на растенията в декоративни разсадници и цветопроизводствени стопанства • Описва работата с различните видове ръчни инструменти (лопати, гребла, мотики, разрохвачи, кантачи, садила, свредла, пръскачки, различни видове ножици, триони, ножове и др.) • Описва работата с различните видове машини (аератори, дробилки, мотофрези, мотокултиватори, комбинирани и мултифункционални системи от резачки, храсторези, тримери, пръскачки, сеялки и др.) • Познава правилата за безопасна работа с градинска техника и оборудване
Умения	• Избира подходящи ръчни инструменти и малогабаритна техника при работа в декоративни разсадници • Спазва правилата за безопасна експлоатация на градинска механизация
Компетентности	• Способен е да предложи ефективно и безопасно изпозлване на необходимите инструменти и механизирана техника за производството и поддържането на декоративна растителност • Осигурява правилна експлоатация и поддържане на оборудването за ефективно и безопасно изпълнение на производствените дейности
Резултат от учене 12.5	Владее чужд език за ефективно общуване в работен екип
Знания	• Познава професионалната терминология на чужд език • Изброява източници за информация в професионалната област на чужд език • Изрежда областите на приложение на чужд език по професията • Познава комуникационни средства за водене на разговори, свързани с работния процес на чужд език
Умения	• Осъществява ефективна комуникация в работния екип • Спазва етичните правила при комуникация в работния екип • Използва различни комуникационни средства за водене на разговори • Чете професионални текстове на чужд език

ПРОЕКТ

	(специализирана литература, документация и други) • Ползва чужд език при търсене на информация от интернет и други източници • Ползва чужд език (писмено и говоримо) при комуникация с ръководителите си и други работници
Компетентности	• Владее чужд език на ниво, позволяващо му самостоятелно да осъществява комуникация по професионални теми
Критерии за оценяване на ЕРУ	За средство 1: • Описва устройството на декоративните разсадникови стопанства и дейностите, свързани с производството на растителност • Дефинира генеративното и вегетативното размножаване при растенията • Посочва мероприятията, свързани с осъществяване на видовете размножаване • Обяснява технологичната последователност на дейностите, свързани с поддържането на декоративната растителност в декоративните разсадници • Описва работата с различните видове ръчни инструменти и механизирана техника в декоративните разсадници • Чете и разбира професионални текстове на чужд език За средство 2: • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с предложение за оформяне на територията към разсадник или цветопроизводствено стопанство
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 13	**Защита на декоративната растителност в парковото строителство**
Резултат от учене 13.1	Посочва повредите, болестите и вредителите по декоративната растителност
Знания	• Описва видовете механични повреди по парковата растителност • Класифицира основните повреди, болести и вредители по декоративната растителност • Посочва основните морфологични особености на основните вредители по декоративната растителност • Познава факторите, предразполагащи нападенията от вредители и развитието на болести по декоративната растителност
Умения	• Определя причинителите на увреждания на растенията • Разграничава повредите, причинени от бактерии, вируси, гъби, насекоми или механични наранявания и такива в следствие на неблагоприятни условия на външната среда

ПРОЕКТ

Компетентности	• Способен е да разграничи различните видове увреждания по декоративната растителност и да определи възможните причинители
Резултат от учене 13.2	Описва повредите и симптомите, резултат от наличие на болести и вредители по декоративната растителност
Знания	• Обяснява симптоматиката на основните болести и следите от повреди, причинени от вредители • Описва основните симптоми на гъбични, бактериални и вирусни заболявания по декоративната растителност • Познава характерните повреди, причинени от насекоми, акари и други вредители
Умения	• Определя причинителите на увреждания и оценява степента на засягане на растенията • Определя възможните причини за увреждането и предлага методи за ограничаване на щетите
Компетентности	• Способен е да определя състоянието на декоративната растителност въз основа на симптомите на установените заболявания и повреди • Оценява риска от разпространение на заболявания и вредители и предлага превантивни мерки за растителна защита
Резултат от учене 13.3	Посочва препарати и дейности, свързани с растителната защита
Знания	• Познава основните видове препарати за растителна защита (фунгициди, инсектициди, хербициди, биологични средства) и тяхното приложение • Описва принципите за безопасна употреба на препарати за растителна защита • Познава превантивните и интегрираните методи за защита на декоративната растителност
Умения	• Предлага подходящи препарати за защита според вида на заболяването или вредителя • Предлага биологични и екологични методи за растителна защита в парковата среда
Компетентности	• Способен е да планира и изпълнява дейности по растителна защита, съобразени с екологичните норми и опазването на околната среда
Резултат от учене 13.4	Работи с оборудване за растителна защита
Знания	• Познава различните видове оборудване за растителна защита • Описва принципите на работа, поддържане и съхранение на техниката за растителна защита • Познава правилата за безопасност при работа с оборудване за растителна защита
Умения	• Използва правилно оборудването за приложение на препарати за растителна защита • Използва техниката за растителна защита по предназначение • Спазва правилата за безопасна работа и съхранение на

ПРОЕКТ

	оборудването
Компетентности	• Способен е да работи безопасно и ефективно с оборудване за растителна защита • Осигурява правилно поддържане на техниката с цел дългосрочна експлоатация и ефективност при използването ѝ
Критерии за оценяване на ЕРУ	За средство 1: • Дефинира теоретични понятия за повредите, болестите и вредителите по парковата растителност • Описва теоретични понятия за препаратите за растителна защита и тяхното въздействие • Изброява теоретични понятия за мероприятията, необходими за защита на растителността За средство 2: • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с разпознаване на болестта на растението и избиране на подходящ препарат за борба
Средства за оценяване:	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 14	**Изграждане и поддържане на тревни площи**
Резултат от учене 14.1	Класифицира тревните площи
Знания	• Описва видовете тревни площи според техните функции (инженерна, екологична, естетическа и рекреационна) • Разграничава тревните площи според използваните тревни смеси • Познава характеристиките на различните тревни видове и техните екологични изисквания
Умения	• Определя вида на тревната площ според функциите ѝ • Подбира подходящи тревни смеси в зависимост от климатичните условия и предназначението на площта
Компетентности	• Способен е да класифицира тревните площи и да определи подходящото им приложение в парковете и градините
Резултат от учене 14.2	Представя етапите и технологията на изграждане на тревните площи
Знания	• Описва подготовката на терена за изграждане на тревна площ (почистване, почвообработка, подравняване, уплътняване и торене) • Познава методите за засяване на тревните площи (ръчно, механизирано) и полагане на тревни чимове • Разграничава специфичните изисквания за изграждане на различни видове тревни площи спрямо функциите, които ще изпълняват • Посочва сезоните за засяване на тревни семена и полагане на чимове

ПРОЕКТ

Умения	• Определя подходящата технология за изграждане на тревна площ в зависимост от условията и предназначението • Избира правилните методи за подготовка на терена и засяване на тревните смески • Полага тревни чимове, спазвайки специфичната технология за целта • Определя подходящото време за изграждането на тревни площи
Компетентности	• Способен е да планира и организира процеса по изграждане на тревни площи при спазване на технологичните изисквания • Осигурява правилното изпълнение на всеки етап от изграждането с цел създаване на устойчива тревна площ
Резултат от учене 14.3	Описва етапите и технологията за поддържане на тревните площи
Знания	• Описва основните грижи за тревните площи (косене, аериране, вертикутиране, подхранване, напояване, борба с плевели и вредители) • Посочва мероприятия, свързани с възстановяването на сериозно увредени тревни площи • Познава изискванията за поддържане на различните видове тревни площи • Разграничава видовете дейности и грижи за тревните площи през различните сезони
Умения	• Организира изпълнението на необходимите дейности за поддържане на тревната покривка според вида ѝ и сезона • Избира подходящи методи за възстановяване на увредени тревни площи • Определя интензивността на поддържане в зависимост от условията и типа на тревната площ
Компетентности	• Способен е да организира и контролира поддържащите дейности за осигуряване на качествен тревен килим • Оценява влиянието на различни фактори върху развитието и устойчивостта на тревните площи • Осигурява ефективно поддържане на тревните площи с цел тяхното дълготрайно запазване и естетически вид
Резултат от учене 14.4	Използва необходимите инструменти, пособия и механизация за изграждане и поддържане на тревните площи
Знания	• Познава видовете инструменти и механизация, използвани за изграждане и поддържане на тревни площи (косачки, валяци, аератори и др.) • Описва принципите на работа при правилното използване на техниката за изграждане и поддържане на тревни площи • Познава правилата за безопасна работа с оборудването за поддържане и изграждане на тревни площи
Умения	• Координира работата с необходимите инструменти и механизация за изграждане и поддържане на тревни площи

ПРОЕКТ

	• Извършва настройка и поддържане на машините за тревни площи
Компетентности	• Способен е да организира ефективен и безопасен работен процес с необходимото оборудване за изграждане и поддържане тревни площи • Осигурява правилната експлоатация и поддържане на техниката за създаване на тревни площи с цел дълготрайна употреба и ефективност
Резултат от учене 14.5	Изготвя количествени сметки за изграждане на тревните площи
Знания	• Описва методите за изчисляване на необходимите материали за изграждане на тревни площи • Познава видовете разходи, свързани с изграждането и поддръжката на тревните площи • Разграничава специфичните изисквания за определяне количествата при различните методи за изграждане на тревни площи
Умения	• Извършва точни изчисления на необходимите материали при изграждане на тревни площи • Съставя количествени сметки за реализирането на тревни площи според зададени проект и спецификации
Компетентности	• Способен е да изготвя точни количествени сметки за изграждане на тревни площи, съобразени с проектните изисквания и бюджетните ограничения
Критерии за оценяване на ЕРУ	За средство 1: • Обяснява функциите на тревните площи и ги класифицира • Определя етапите и процесите на изграждане на различните видове тревни площи • Описва основните мероприятия за поддържане на различните видове тревни площи • Посочва инструменти и механизация, подходящи за създаване и поддържане на различните видове тревни площи За средство 2: • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с изготвянето на количествена сметка за реализирането на затревяване на зададена площ
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 15	**Изграждане и поддържане на декоративни настилки**
Резултат от учене 15.1	Назовава видовете декоративни настилки, използвани в парковото строителството
Знания	• Посочва различните видове декоративни настилки според основата им (свързани и несвързани основи) • Класифицира декоративните настилки спрямо произхода

ПРОЕКТ

	на покривните материали (естествени и изкуствени) • Изброява видовете настилки според техните покрития (плочници, паважни покрития, бетонни покрития и т.н.) • Разграничава видовете декоративни настилки според тяхното предназначение (паркови алеи, пешеходни зони край улици, детски площадки, пешеходни пространства край водни площи и др.) • Познава предимствата и недостатъците на различните видове настилки по отношение на естетическата им стойност, издръжливост и функционалност • Посочва видовете бордюри при ограничаване на настилките
Умения	• Разпознава различните видове декоративни настилки и определя тяхното приложение • Предлага подходящи решения на пешеходните пространства, взимайки предвид материалите, предназначението и функциите на декоративните настилки • Оценява влиянието на външните условия върху избора на настилка
Компетентности	• Способен е да назовава и класифицира декоративните настилки според техния състав и предназначение • Взима икономически ефективни и функционални решения при избора на настилки за конкретни обекти в парковото строителство
Резултат от учене 15.2	Посочва материали за изграждане на различни видове декоративни настилки
Знания	• Познава видовете материали, използвани за изграждане на декоративни настилки (естествени камъни, бетонни павета, дърво, композитни материали, каучукови и водопропускливи настилки) • Описва физико-механичните свойства на материалите и тяхното влияние върху дълготрайността на настилките • Познава критериите за избор на материали в зависимост от натоварването и експлоатационните условия
Умения	• Подбира подходящи материали за изграждане на декоративни настилки в зависимост от предназначението им • Анализира характеристиките на материалите и прави информиран избор за тяхното приложение
Компетентности	• Способен е да избира правилните материали за изграждане на декоративни настилки, като отчита естетическите и функционалните изисквания • Осигурява дълготрайност и устойчивост на настилките чрез правилен подбор на материалите
Резултат от учене 15.3	Прилага технологии за полагане на декоративни настилки
Знания	• Обяснява предварителните земни работи при моделирането на терена за изграждане на алейна мрежа • Описва технологичните етапи при полагане на различни видове декоративни настилки • Познава конструкцията на различните видове настилки

ПРОЕКТ

	(посочва отделните пластове и тяхната функция) • Познава изискванията за подготовка на земното легло и основата и тяхната роля за дълготрайността на настилката • Разграничава методите за полагане на различни видове настилки • Описва приложението и изграждането на различните видове бордюри • Обяснява същността и планирането на повърхностното отводняване
Умения	• Разчита трасировъчни чертежи за полагане на декоративни настилки • Планира моделирането на терена и извършването на подготовка на земното легло и основата преди полагане на декоративни настилки • Представя правилните технологии за полагане и фиксиране на настилките • Спазва изискванията за повърхностно отводняване
Компетентности	• Способен е да извършва правилно полагане на декоративни настилки с оглед тяхната дълготрайност и естетически вид • Осигурява спазването на технологичните изисквания при изграждането на настилки за парковото строителство
Резултат от учене 15.4	Планира технологии за извършване на ремонт и поддържане на декоративните настилки
Знания	• Познава основните причини за износване и повреди на декоративните настилки • Описва методите за ремонт на различни видове настилки (подмяна на повредени елементи, възстановяване на фуги, почистване и защита на различните покрития) • Посочва превантивни мерки за удължаване на експлоатационния период на настилките
Умения	• Оценява състоянието на декоративните настилки и установява необходимостта от ремонт • Планира дейности по поддържане и възстановяване на настилките според техния вид • Предлага методи за защита на настилките от атмосферни влияния и механични повреди
Компетентности	• Способен е да организира и изпълнява дейности по поддържане и ремонт на декоративните настилки • Осигурява устойчивостта и добрия естетически вид на настилките чрез прилагане на ефективни поддържащи мерки
Резултат от учене 15.5	Оформя количествени сметки за изграждане на декоративни настилки
Знания	• Описва методите за изчисляване на необходимите материали за изграждане на декоративни настилки • Разграничава формулите за изчисления на количества, площ, разстояния и обем • Познава характеристиките на различните видове материали за изчисляването на необходимите количества

ПРОЕКТ

Умения	• Съставя количествени сметки за изграждане на декоративни настилки въз основа на проектните изисквания • Извършва изчисления на необходимите материали и разходи за изпълнение на настилките
Компетентности	• Способен е да изготвя точни количествени сметки за декоративни настилки, съобразени с проектните спецификации и бюджетните ограничения • Осигурява оптимално планиране на ресурсите за изграждане и поддържане на декоративните настилки
Критерии за оценяване на ЕРУ	За средство 1: • Посочва видовете настилки по даден признак • Обяснява етапите и процесите на изграждане на различните видове настилки • Посочва основните материали за създаване на декоративни настилки • Описва основните мероприятия за поддържане и ремонт на декоративните настилки За средство 2: • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с дизайна на декоративна настилка, избора на материали и изготвянето на количествена сметка за нейното реализиране
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 16	**Изграждане и поддържане на скални кътове и алпинеуми, кътове за отдих и розариуми**
Резултат от учене 16.1	Подготвя терена за изграждане на скални кътове и алпинеуми, кътове за отдих и розариуми
Знания	• Описва характеристиките на терените, подходящи за изграждане на скални кътове, алпинеуми, кътове за отдих и розариуми • Познава принципите и методите за моделиране и укрепване на терена при изграждането на скални кътове, алпинеуми, различни видове кътове за отдих и розариуми • Обяснява обработката на почвата при подготовката ѝ за изграждане на скални кътове, алпинеуми, различни видове кътове за отдих и розариуми
Умения	• Определя необходимите мероприятия за подготовка на терена според предназначението на кта • Навигира дейности по почистване и моделиране и укрепване на терена • Прилага подходящи технологии за осигуряване на дренаж и ерозионна устойчивост
Компетентности	• Способен е да извършва правилна подготовка на терена за изграждане на декоративни кътове, съобразена с

ПРОЕКТ

	технологичните изисквания • Осигурява подходящи условия за последващото изграждане и развитие на растителността в скалните кътове, алпинеумите, кътовете за отдих и розариумите
Резултат от учене 16.2	Представя технологичната последователност за създаване на скални кътове и алпинеуми
Знания	• Познава принципите на проектиране и изграждане на скални кътове и алпинеуми • Описва технологичните етапи при изграждането – избор на скални елементи, оформяне на терена, избор и разпределение на растителността • Разграничава подходящите растителни видове за скални кътове и алпинеуми в зависимост от климатичните условия и композиционните изисквания
Умения	• Определя правилната технология за изграждане на скални кътове и алпинеуми • Избира и подрежда скални и растителни материали според естетическите и екологичните изисквания
Компетентности	• Способен е да представя технологичната последователност за изграждане на скални кътове и алпинеуми • Осигурява правилното съчетаване на растителност и скални елементи за постигане на декоративен ефект
Резултат от учене 16.3	Участва в изграждането и поддържането на кътове за пасивен и активен отдих
Знания	• Описва видовете кътове за отдих според тяхното предназначение – пасивен и активен • Познава технологичните изисквания за изграждане и поддържане на кътовете за отдих • Разграничава материалите и елементите, използвани за изграждане на настилки, обзавеждане и монтиране на съоръжения в парковите кътове за отдих
Умения	• Организира строително-монтажни работи при изграждане на паркови кътове • Определя и планира техники за поддържане и обновяване на елементите на кътовете за отдих
Компетентности	• Способен е да участва в изграждането и поддържането на паркови кътове, осигуряващи функционалност и безопасност • Осигурява подходящи условия за дълготрайна експлоатация на парковите съоръжения и мебели
Резултат от учене 16.4	Участва при създаването на розариуми
Знания	• Описва принципите на проектиране и изграждане на розариуми • Познава екологичните изисквания на различните видове рози • Разграничава композиционните принципи при оформление на розариумите • Посочва различни сортове рози и тяхното използване • Класифицира розите спрямо разположението им в

ПРОЕКТ

	пространството
Умения	• Определя подходящите технологии за създаване на розариуми според почвените и климатичните условия • Избира и засажда рози според композиционните и екологичните изисквания • Съчетава различни видове рози за създаване на естетически издържана среда за отдих в розариумите
Компетентности	• Способен е да участва в създаването на розариуми, спазвайки всички технологични принципи за изграждането им • Осигурява правилното съчетаване на сортовете рози за постигане на дълготраен декоративен ефект
Резултат от учене 16.5	Полага грижи за различните видове рози
Знания	• Познава основните методи за поддържане на рози – резитба, напояване, торене, защита от вредители и болести • Описва специфичните грижи за различните видове рози (катерливи, храстовидни, чаенохибридни, бордюрни и др.) • Разграничава сезонните грижи за розите в зависимост от фазата им на развитие
Умения	• Определя и планира необходимите грижи за поддържане на здравословното състояние и декоративния ефект на розите • Предлага методи за защита и подхранване на розите според конкретните им нужди
	• Способен е да осигури правилното поддържане на различните видове рози за тяхното устойчиво развитие • Осигурява качествено поддържане на розовите насаждения, като прилага екологични подходи
Критерии за оценяване на ЕРУ	За средство 1: • Дефинира същността на скалните кътове, алпинеумите, кътовете за пасивен и активен отдих и розариумите • Определя етапите и процесите на изграждане на скални кътове, алпинеуми, кътове за отдих и розариуми • Посочва подходяща растителност за създаване на скални кътове, алпинеуми и кътове за отдих • Класифицира розите по дадени признаци и посочва подходящи видове за оформяне на красиви композиции • Описва основните мероприятия за поддържане на скални кътове, алпинеуми, кътове за отдих и розариуми За средство 2: • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с предложение за оформяне на скален кът, алпинеум, кът за отдих в геометрична или пейзажна форма и розариум
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

ПРОЕКТ

ЕРУ 17	**Паркови архитектурни елементи, съоръжения и обзавеждане в парковата среда**
Резултат от учене 17.1	Прецизира ситуирането и изграждането на паркови архитектурни елементи и обзавеждане в паркове и градини
Знания	• Познава видовете паркови архитектурни елементи и обзавеждане (беседки, пейки, арки, перголи, декоративни огради и др.) • Класифицира парковите архитектурни елементи и обзавеждане спрямо техните функции • Описва материалите, използвани за изграждане на паркови архитектурни елементи и обзавеждане • Познава принципите за изграждане на функционална и естетически издържана среда при ситуирането на архитектурни елементи и обзавеждане в паркове и градини
Умения	• Организира дейности по изграждане и монтаж на паркови архитектурни елементи и обзавеждане • Подбира материали и технологии, съобразени с експлоатационните и естетическите изисквания • Прилага конструктивни решения за осигуряване на устойчивост и дълготрайност на парковите елементи • Обособява обзаведени и функционални пространства в паркове и градини
Компетентности	• Способен е да ситуира паркови архитектурни елементи, които се вписват хармонично в парковата среда • Осигурява функционалност и естетическа стойност чрез парковото обзавеждане
Резултат от учене 17.2	Описва технологии за изграждане и поддържане на водни площи и съоръжения
Знания	• Познава видовете водни площи в парковата среда (езера, фонтани, каскади, водопади, декоративни водни канали) • Класифицира водните площи и съоръжения спрямо техния произход, технология на изграждане, състояние на водната повърхност и оформяне на контура • Описва технологиите за изграждане на различните водни площи и съоръжения, използвани в зелените площи • Представя мероприятия за поддържане на водните площи и съоръжения • Назовава видове водна и крайводна растителност
Умения	• Определя подходящите технологии за изграждане на водни площи и свързаните с тях съоръжения • Предлага методи за поддържане на водните площи и съоръжения с цел запазване на тяхната естетическа и екологична стойност • Подбира подходящ видов състав за обогатяване на биологичното разнообразие и постигането на естетически издържана среда
Компетентности	• Способен е да представя и планира технологии за изграждане и поддържане на водни площи и съоръжения • Осигурява качествена и красива крайводна среда за

ПРОЕКТ

	отдих
Резултат от учене 17.4	Участва при изграждането и поддържането на съоръжения за укрепване на терени и преодоляване на голяма денивелация
Знания	• Разчита геодезически заснемания и проекти за вертикално планиране, представящи съществуващото и проектното положение на терена • Разчита трасировъчни чертежи и проекти за вертикално планиране при моделиране и укрепване на терена • Обяснява необходимостта от изграждане на съоръжения за укрепване на терени и преодоляване на голяма денивелация • Познава методите за укрепване на терени в парковото строителство (различни видове подпорни стени, габиони, геомрежи, терасиране) • Описва принципите на изграждане на съоръжения за преодоляване на денивелации (стълби и рампи) • Разграничава материалите и технологиите, използвани за укрепване на терени в парковата среда
Умения	• Преценява необходимостта от изграждане на съоръжения за укрепване на терени и преодоляване на голяма денивелация • Участва в изграждането на съоръжения за укрепване на терени и преодоляване на денивелации • Прилага техники за стабилизиране на склонове и ерозионно уязвими участъци • Осигурява безопасност и устойчивост на изградените конструкции • Изготвя количествени сметки за изграждането на съоръжения за укрепване на терени и преодоляване на голяма денивелация
Компетентности	• Способен е да участва в изграждането и поддържането на съоръжения за укрепване на терени и денивелации
Критерии за оценяване на ЕРУ	За средство 1: • Използва класификация при представянето на парковите архитектурни елементи и обзавеждане, водните площи и съоръжения • Залага подходящо ситуиране на паркови архитектурни елементи и обзавеждане и водни площи и съоръжения при композиционно оформяне на зелени площи • Съчетава по подходящ начин паркови архитектурни елементи и обзавеждане, водни площи и съоръжения с растителност за подчертаването им и за осигуряване на оптимални условия при използването им • Посочва необходимостта от съоръжения за терасиране и преодоляване на голяма денивелация • Дефинира същността на отделните съоръжения за фиксиране на терена и преодоляване на голяма денивелация • Обяснява конструкцията на съоръженията и технологията за изграждането им

ПРОЕКТ

	• Описва основните мероприятия за поддържане на различните архитектурни елементи, обзавеждане, водни площи и съоръжения и съоръжения за укрепване и намаляване на голяма денивелация За средство 2: • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с предложение за оформяне на пространство с архитектурни елементи и обзавеждане и подходящото им композиране с декоративна растителност • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с предложение за оформяне на водна площ с геометрична или пейзажна форма и подходящото ѝ композиране с декоративна растителност • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с определяне необходимостта от съоръжения за преодоляване на голяма денивелация в условията на парк, градина или дворно пространство в частен имот
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 18	**Изграждане и поддържане на детски зони и площадки**
Резултат от учене 18.1	Участва в изграждането на детски зони, площадки и съоръженията към тях
Знания	• Познава нормативните изисквания и стандарти за осигуряване на безопасност при изграждане на детски зони и площадки (съоръженията, настилките и пространствата за игра) • Описва видовете настилки, използвани в детските площадки, и техните характеристики • Разграничава материалите и конструкциите, използвани за изграждане на детски съоръжения • Познава методите за монтаж и укрепване на съоръженията за осигуряване на безопасност • Посочва различните видове детски площадки спрямо възрастовата група на ползвателите и предназначението на отделните съоръжения
Умения	• Организира строително-монтажни дейности при изграждане на детски зони и площадки • Спазва технологичните изисквания за поставяне на настилки и оборудване • Осигурява безопасно интегриране на детските съоръжения в парковата среда • Определя размера на детските площадки и вида на съоръженията в тях в зависимост от възрастовата група на децата

ПРОЕКТ

Компетентности	• Способен е да участва в изграждането на детски зони и площадки, като прилага нормативните изисквания за безопасност
Резултат от учене 18.2	Описва технологии за изграждане и поддържане на насажденията към детски зони и площадки
Знания	• Познава нормативните изисквания и стандарти за осигуряване на безопасност при озеленяване на детски игрови пространства • Посочва подходящи растителни видове за озеленяване на детски площадки • Описва осигуряването на оптимални условия за игра чрез подходящо озеленяване • Представя методите за поддържане на растителността в детските зони
Умения	• Избира подходяща растителност за озеленяване на детски зони и площадки • Осигурява благоприятен микроклимат чрез подходящо озеленяване • Планира ефективни методи за поддържане на растителността в детските зони
Компетентности	• Способен е да осигурява безопасна и добре поддържана среда в детските зони и площадки
Критерии за оценяване на ЕРУ	За средство 1: • Посочва нормативните изисквания и стандарти за осигуряване на безопасност при изграждане на детски зони и площадки (изисквания към растителността, съоръженията, настилките и пространствата за игра) • Избира подходящи съоръжения и обзавеждане за оформяне на детски зони и площадки според възрастовата група на децата и концепцията на пространството • Прави подходящ растителен подбор, съобразен с изискванията за безопасност (избира видове без бодли и токсични плодове или други отровни части от растението) • Описва методите за поддържане на детските площадки и озеленяването към тях с цел осигуряване на естетически издържана среда при осигурени условия на безопасност За средство 2: • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с предложение за оформяне на детска площадка и пространството около нея
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 19	**Изграждане и поддържане на зелени площи за широко и ограничено обществено ползване**
Резултат от учене 19.1	Участва в изграждането и поддържането на зелени площи за

ПРОЕКТ

	ограничено обществено ползване
Знания	• Познава характеристиките и функциите на зелените площи за ограничено обществено ползване (частни дворове, детски и учебни заведения и декоративни разсадници) • Описва принципите на организиране и изграждане на зелените площи за ограничено обществено ползване в съответствие с нормативните изисквания • Посочва основните изисквания за подбор на растенията и избор на мястото им съобразно с нормативните актове • Обяснява функциите и структурирането на алейните мрежи и пешеходни пространства при различните зелени площи за ограничено обществено ползване • Познава основните архитектурни елементи, използвани в различните зелени площи за ограничено обществено ползване • Разграничава технологиите за изграждане и поддържане на специфични елементи, като тревни площи, цветни композиции и дървесно-храстови групи и други насаждения
Умения	• Разчита проекти за озеленяване на площи с ограничен обществен достъп • Разчита трасировъчни чертежи за изграждане на проектното решение • Участва в планирането на зелени площи за ограничено обществено ползване • Подпомага реализирането на функционална и естетически издържана алейна мрежа и кътове за отдих в геометрична и свободна форма • Предлага подходящи технологии за засаждане, оформяне и поддържане на растителността • Спазва изискванията за естетика, функционалност и екологична устойчивост при изграждането и поддържането на зелените площи
Компетентности	• Способен е да участва в оформянето, изграждането и поддържането на зелени площи за ограничено обществено ползване, като прилага добри практики и устойчиви методи • Осигурява поддържане на зелените площи с цел дълготрайно запазване на декоративния им ефект
Резултат от учене 19.2	Участва в изграждането и поддържането на зелени площи към улични и площадни пространства

ПРОЕКТ

Знания	• Описва характеристиките и специфичните изисквания при изграждане на зелени площи в урбанизирана среда (разделителни ивици, междублокови и крайпътни пространства и пространства пред обществени сгради) • Дефинира основните изисквания за подбора на растителността при озеленяване на улици и площадни пространства • Описва основните изисквания за създаване на функционална алейна мрежа • Познава технологиите за изграждане и поддържане на тревни площи, цветни лехи и дървесно-храстова растителност в градска среда • Разграничава мерките за защита на растителността от неблагоприятните условия край улични пространства (замърсяване, засушаване, механични повреди и др.)
Умения	• Извършва подбор на подходяща растителност за озеленяване на улици и площади • Участва в планирането на зелени площи към улични и площадни пространства • Разчита проекти за озеленяване на зелени площи към улични и площадни пространства • Участва в изграждането и поддържането на зелени площи в обществени пространства • Използва техники за засаждане, поддържане и защита на растителността в условията на градска среда • Предлага методи за подобряване на почвените условия и напояване в урбанизирана среда
Компетентности	• Способен е да изпълнява дейности по оформяне, изграждане и поддържане на зелени площи към улични и площадни пространства, без да нарушава функцията им • Гарантира устойчивото развитие на зелената инфраструктура в урбанизирани територии

ПРОЕКТ

Критерии за оценяване на ЕРУ	За средство 1: • Дефинира ограниченото и широкото обществено ползване на зелените площи • Описва принципите на организиране и изграждане на зелените площи за ограничено и широко обществено ползване в съответствие с нормативните изисквания • Описва принципите на проектиране и изграждане на зелените площи към улични и площадни пространства • Дефинира основните изисквания за подбора на растителността при озеленяване на улици и площадни пространства • Описва основните мероприятия за поддържане на зелените площи за ограничено и широко обществено ползване За средство 2: • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с предложение за оформяне на дворното пространство към урегулиран поземлен имот • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с предложение за оформяне на дворното пространство към обединено детско заведение или училище • При спазено време за изпълнение вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с предложение за озеленяване на булевард
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

4. Съвкупност от единици резултати от учене, които формират придобиването на квалификация по част от професията „Парково строителство“

Степен на професионална квалификация	Ниво по ЕКР/НКР	ЕРУ № … от списъка по т. 3.1. (мин. 3 броя ЕРУ, поне 1 ЕРУ е от специфичната ПП)
III	4	ЕРУ 1, ЕРУ 2, ЕРУ 3, ЕРУ 7, ЕРУ 8, ЕРУ 9, ЕРУ 12
III	4	ЕРУ 1, ЕРУ 3, ЕРУ 7, ЕРУ 10, ЕРУ 11, ЕРУ 13, ЕРУ 14
III	4	ЕРУ 1, ЕРУ 3, ЕРУ 4, ЕРУ 6, ЕРУ 15, ЕРУ 17, ЕРУ 18

5. Изисквания към материалната база

5.1. Изисквания към кабинетите за обучение по теория на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Обучението по теория се извършва в учебни кабинети, оборудвани с

ПРОЕКТ

необходимата електронна и компютърна техника. Обзавеждането на учебния кабинет по теория включва: работно място с компютър за обучаващия и за всеки обучаван (работна маса и стол), достъп до интернет, учебна дъска, мултимедиен проектор, мебели (предимно шкафове за различни цели), екрани и стойки за окачване на табла и учебно-технически средства, учебни пособия: демонстрационни макети и модели, онагледяващи табла, учебни видеофилми, справочници, закони, наредби и инструкции. Трябва да бъдат осигурени необходимите количества образци от технически документи.

5.2. Изисквания към учебната база за обучение по практика на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Практическото обучение може да се провежда в различни организаци – оранжерия, градински център, цветарски магазин, ботаническа градина, декоративен разсадник, горско стопанство, на зелените площи на училището или общината, в частни или държавни (общински) паркове и градини.

За обезпечаване на обучението по практика обучаващата институция е препоръчително да разполага със:

- сбирки от различни материали – дървесно-храстови, цветни и тревни видове;
- специализирани кабинети за обучение на софтуерни програми, свързани с професията;
- специализирани кабинети за обучение по геодезия, оборудвани с нивелир, лата и др.;
- технологично оборудване, градинска техника и специализирани ръчни инструменти;
- сбирка от строителни материали, различни типове външни декоративни настилки и облицовки;
- инструменти за ръчно полагане на декоративни настилки – мастар, нивелир, гумен чук и др.

6. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по учебните предмети или модули от професионална подготовка имат лица с висше образование по специалност от съответното професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.).

Учителска длъжност по учебен предмет или модул от професионалната подготовка може да се заема и от лица със завършено висше образование по съответната специалност и без професионална квалификация „учител“.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, могат да преподават лица без висше образование и без професионална квалификация „учител“, ако са придобили професионална квалификация по професията при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.

ПРОЕКТ